

Pujolisme i antipujolisme

written by Adam Majó | 13 de maig de 2017

Fa anys, a Llanelli -País de Gal·les- mentre fèiem temps per veure un partit entre l'equip local i l'USAP de Perpinyà, se'ns va acostar un senyor que parlava català de Barcelona per convidar-nos a unes pintes. Vam xerrar una estona de rugbi però l'home va esquivar les preguntes sobre la seva identitat. Uns dies després vam saber que es tractava d'un accionista de l'equip rossellonès, ex-jugador (i capità) de l'equip de rugbi del Barça. I que es deia igual que l'aleshores president de la Generalitat perquè n'era, precisament, un dels fills. Aquesta anècdota de pa sucrat amb oli resumeix tota la meva vinculació personal i sentimental amb la família Pujol. A casa meva eren del PSUC i jo vaig començar a militar políticament cridant allò de "Pujol botifler, convergència també". Que siguin més rics del què deien i que hagin estafat uns milions a hisenda em sembla fatal però ni m'entristeix especialment ni m'omple de morbosa satisfacció. En Jordi Pujol persona -ho sento- no m'ha interessat mai gaire, ni en positiu ni en negatiu.

M'interessen, en canvi, el Pujolisme i l'anti-Pujolisme com a fenòmens polítics que es retroalimentaven. I és que no crec que es pugui entendre l'èxit de la Convergència d'en Pujol sense tenir en compte, també, el paper dels seus contrincants naturals. En Pujol va veure clar -ja durant el franquisme- que, malgrat els 40 anys de dictadura i els canvis demogràfics produïts, el poble català, amb totes les mancances i contradiccions que vulgueu, havia sobreviscut i es delia per tornar a ser reconegut com a tal. La qüestió nacional, al contrari del què creu l'esquerra més ortodoxa, no és una qüestió menor i secundària, subordinada inevitablement a "les condicions materials d'existència", sinó un factor determinant alhora de mobilitzar i articular una societat. Per això, mentre el PSC es casava amb el PSOE i el PSUC no dissimulaven la seva incomoditat amb el conflicte nacional, el Pujolisme va

tenir el camp lliure per explotar la més que justificada sensació d'opressió i humiliació d'una part important del poble català. Per fer-ho, el Pujolisme oferia lideratge i l'escenificació d'una certa capacitat de plantar cara a Madrid i de bellugar-se amb actitud d'estadista. Tot plegat, sense parlar mai d'independència o de la guerra, per no espantar o incomodar a ningú, sense acabar mai de consumir les amenaces velades i combinant la posada en marxa d'algunes estructures d'estat amb la fidelitat institucional i política als projectes estratègics del Regne d'Espanya. La puta i la Ramoneta, sí.

ERC, envellida i incapaç de connectar amb l'esquerra sociològica de finals del segle XX, i l'independentisme d'esquerres fragmentat i perseguit, no van aconseguir, fins molts anys més tard, esdevenir un veritable referent alternatiu al Pujolisme. Mentrestant, els mateixos que havien desertat de la causa nacional i havien abraçat amb entusiasme la idea de la nova Espanya, s'acomodaven en l'oposició a Pujol, a qui acusaven d'apropriar-se d'una bandera que ells mateixos havien abandonat i titllaven de conservador al nacionalisme (català) del qual la mateixa esquerra s'havia allunyat. Amb aquest panorama de suposat enfrontament, tenien contentes les respectives parròquies, es repartien el poder, es posaven d'acord en allò fonamental i s'amagaven les vergonyes.

Per sort les coses han canviat molt, però no prou. Una part de l'esquerra d'aquest país es desentén encara del procés cap a la República catalana per, a continuació, afirmar que el moviment independentista està liderat per la dreta. Busquen, sense aconseguir-ho, la profecia autocomplerta.